

Goedkeuring van de op 13 April 1953 te Washington ondertekende Overeenkomst tot Herziening en Verlenging van de Internationale Tarwe Overeenkomst van 23 Maart 1949

MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 3

De Internationale Tarwe Overeenkomst van 23 Maart 1949, die op 1 Augustus van dat jaar in werking trad, en waarbij ook Nederland partij is, heeft een werkingsduur van vier jaar, zodat zij op 31 Juli van dit jaar afloopt.

In de overeenkomst is voorzien in het tijdig openen van onderhandelingen voor de hernieuwing der overeenkomst na 31 Juli 1953.

De Internationale Tarwe Raad heeft haar achtste zitting geheel gewijd aan deze onderhandelingen, die geëindigd zijn met de ondertekening van de Overeenkomst tot Herziening en Verlenging van de Internationale Tarwe Overeenkomst op 13 April 1953 te Washington.

De nieuwe overeenkomst is een voortzetting van de lopende overeenkomst met wijziging van de prijzen, de gegarandeerde hoeveelheden en de duur. Daarnaast is een aantal wijzigingen, in de bepalingen van de overeenkomst aangebracht, die, terwijl zij de beginselen onaangetast laten, bedoelen de bij enkele punten gerezen moeilijkheden of onzekerheden bij de interpretatie uit de weg te ruimen.

Het doel, zowel van de lopende als van de nieuwe overeenkomst, is aanvoer van tarwe voor invoerende landen en afzet van tarwe voor uitvoerende landen tegen billijke en stabiele prijzen te verzekeren. Deze doelstelling wordt als volgt bereikt.

Voor elk der landen-leden van de huidige overeenkomst is een bepaalde hoeveelheid tarwe per jaar in de aanhangsels bij art. III der overeenkomst vermeld. Dit zijn de z.g. gegarandeerde hoeveelheden. Het totaal der gegarandeerde hoeveelheden van de exporterende landen is gelijk aan het totaal der gegarandeerde hoeveelheden der importerende landen. In artikel VI van de overeenkomst zijn basis minimum- en maximumprijzen voor de beste kwaliteit Canadese tarwe, opgeslagen aan de Grote Meren, vastgelegd en ook andere daarvan afgeleide minimum- en maximumprijzen voor andere tarwe op andere verladingspunten.

De garantie betekent voor een importerend land, dat het zijn gegarandeerde hoeveelheid kan verkrijgen tegen prijzen niet hoger dan de maximumprijzen als bedoeld onder art. VI, terwijl een exporterend land recht heeft op de verkoop van zijn gegarandeerde hoeveelheid tegen prijzen die niet lager zijn dan de minimumprijzen als bedoeld in art. VI.

Zolang de prijs van tarwe op de wereldmarkt zich tussen de minimum- en maximumprijzen beweegt, zal er praktisch slechts sprake zijn van het boeken van de transacties tussen de deelnemende landen in een daarvoor bestemd register, teneinde op elk ogenblik het nog niet nagekomen deel der gegarandeerde hoeveelheden te kunnen bepalen.

Pas als de wereldmarktprijs zich boven de maximumprijs of onder de minimumprijs beweegt, komen de garanties feitelijk in werking voor het niet afgeboekte gedeelte der gegarandeerde hoeveelheden. De importerende landen kunnen dan verplicht worden tegen de minimumprijs te kopen en de exporterende landen kunnen verplicht worden tegen de maximumprijs te verkopen tot hun gegarandeerde hoeveelheid geheel nagekomen is.

Gedurende de looptijd der huidige overeenkomst met uitzondering van enkele weken, heeft de wereldmarktprijs van tarwe zich boven de maximumprijs van de overeenkomst bewogen.

De praktijk van de afgelopen jaren is geweest, dat de uitvoerende landen n.l. de Verenigde Staten, Canada, Australië en Frankrijk op een zeer enkel geval na, de overeengekomen hoeveelheid tarwe aan elk der deelnemende invoerende landen geleverd hebben tegen de maximumprijs, zonder dat dit van geval tot geval volgens de voorgeschreven procedure opgeëist behoefde te worden. Uit het feit, dat tarwe op de wereldmarkt buiten de overeenkomst vrijwel steeds hoger in prijs is geweest, dan de tarwe, die onder de overeenkomst tegen de maximumprijs gekocht kon worden blijkt wel, dat het voortdurend de deelnemende importerende landen geweest zijn, die de vruchten geplukt hebben van de prijsstabilisatie. Dit voordeel valt niet kwantitatief uit te drukken, aangezien de overeenkomst $\pm 60\%$ van de wereldtarwehandel omvat en het bestaan van de overeenkomst zelve dus een belangrijke invloed uitoefent op het resterende en vrije deel van de wereldtarwemarkt.

Wel kan men zeggen, dat de deelneming van Nederland ons land per jaar tientallen miljoenen guldens bespaard heeft.

Het was dus geenszins verwonderlijk, dat toen de kwestie van de hernieuwing van de overeenkomst aan de orde kwam, de importerende landen bereid waren tot voortzetting der overeenkomst. Echter ook de exporterende landen waren in beginsel voor een hernieuwing der overeenkomst; een stabilisatie op de wereldmarkt voor tarwe, door middel van een internationale goederenovereenkomst van hetzelfde type als de lopende overeenkomst werd ook door hen nog steeds als nuttig en gewenst erkend. Wel werd door hen van het begin af aan gesteld, dat zij een verhoging der prijsgrenzen zouden eisen.

Hoewel beide partijen dus geen bezwaren bleken te hebben tegen de werking van de lopende overeenkomst, dient toch vermeld te worden, dat zich enkele verschillen van mening over de uitleg van bepalingen van de lopende overeenkomst hebben voorgedaan en dat sommige artikelen verbetering en verduidelijking behoeften.

De onderhandelingen over de hernieuwing, die in de Internationale Tarwe Raad gevoerd werden, hebben van 17 April tot 9 Mei 1952 in Londen plaats gevonden en zijn, toen men daar nog niet tot overeenstemming kon komen, in Washington van 30 Januari—13 April 1953 voortgezet.

Zij betroffen dus ten eerste de prijsgrenzen, de duur en de gegarandeerde hoeveelheden en ten tweede een aantal wijzigingen in de overige artikelen van de overeenkomst om de bovvermelde onvolkomenheden weg te nemen.

De belangrijkste wijzigingen, die in de hernieuwde overeenkomst zijn aangebracht zijn de volgende:

De minimum- en maximumbasisprijzen voor de lopende overeenkomst zijn:

Oogstjaar	Minimum	Maximum
1949/50	\$ 1,50	\$ 1,80
1950/51	\$ 1,40	\$ 1,80
1951/52	\$ 1,30	\$ 1,80
1952/53	\$ 1,20	\$ 1,80

Canadese valuta per bushel tegen de pariteit van de Canadese dollar, vastgesteld terfine van het Internationale Monetaire Fonds, zoals geldend op 1 Maart 1949, voor no. 1 Manitoba

Northern tarwe, gestort opgeslagen in Fort William/Port Arthur.

In deze prijzen zijn de eventueel tussen koper en verkoper overeengekomen kosten van opslag en marktkosten niet inbegrepen. De bepaling inzake de valuta betekent, dat de prijzen uitgedrukt zijn in goud.

In de nieuwe overeenkomst is het aldus gedefinieerde minimum \$ 1,55 en het overeenkomstige maximum \$ 2,05.

Dit betekent derhalve een aanzienlijke verhoging, maar het was reeds vroeg duidelijk, dat de exporterende landen zonder een dergelijke verhoging niet tot verlenging der overeenkomst bereid zouden zijn. Deze eis werd ingegeven door het reeds eerder genoemde feit, dat de prijs op de vrije wereldmarkt zich in de thans aflopende vierjarige periode vrijwel steeds boven de maximumprijs heeft bewogen en door de stijging van het algemene prijspeil sinds 1949.

Bovendien dient rekening te worden gehouden met het feit, dat de exporterende landen onder de lopende overeenkomst een bedrag van 6 ¢ per bushel in rekening hebben gebracht als een omslag voor opslagkosten.

De importerende landen waren van mening, dat deze handelswijze ongeoorloofd was, maar hebben zich door de omstandigheden gedwongen gezien deze voorwaarde te aanvaarden. De exporteurs hebben echter verklaard, dat deze omslag van 6 ¢ thans inbegrepen is in de genoemde prijzen. Opslagkosten kunnen onder de nieuwe overeenkomst alleen nog in rekening gebracht worden aan de koper, voorzover zij ontstaan zijn na een bepaalde in het koopcontract te noemen datum.

De maximumprijs is derhalve feitelijk met 19 ¢ per bushel verhoogd en de Regering meent, dat de nieuwe prijsgrenzen als redelijk aanvaard moeten worden.

Hoewel er een aanzienlijke kans is, dat de prijs van tarwe op de wereldmarkt zich ditmaal niet voortdurend boven het maximum zal bevinden en hoewel uiteraard niet voorspeld kan worden of en hoelang deze prijs onder het minimum zal komen te liggen, geeft de maximumprijs in de nieuwe overeenkomst toch een aanzienlijke bescherming tegen hoge prijzen in voor de wereldtarweoogst ongunstige jaren of als gevolg van onverhoopte verhoogde politieke spanning. Gezien de onmogelijkheid om het verloop van de wereldmarktprijs voor tarwe in de toekomst met enige zekerheid te voorspellen, wil zij het al of niet deelnemen ook niet uitsluitend baseren op de kansen op winst of verlies, maar speelt ook wel degelijk de principiële overweging, dat internationale goederenovereenkomsten bij kunnen dragen tot een voorkomen van verstoringen van de wereld-economie, een belangrijke rol.

De duur van de overeenkomst is ditmaal beperkt tot de drie eerstvolgende oogstjaren. De Regering had onder zekere voorwaarden evenals vele andere importerende landen en de exporterende landen Canada en Australië, ook in kunnen stemmen met een langere duur van 4 of 5 jaar. De Verenigde Staten gaven om redenen van binnenlandse politiek de voorkeur aan een duur van twee jaar, doch hebben ingestemd met een compromis van drie jaar.

De gegarandeerde hoeveelheid is ten aanzien van Nederland onveranderd op 675.000 ton per jaar gesteld. Dit stelt enerzijds het grootste deel van de Nederlandse tarwe-import veilig, terwijl anderzijds enige ruimte blijft bestaan voor tarwe-import uit de landen, die niet deelnemen aan de overeenkomst in geval de prijzen op het minimum komen te liggen en van Nederland gevraagd zou worden, de volledige gegarandeerde hoeveelheid af te nemen van de deelnemende exporterende landen.

Evenals onder de huidige overeenkomst zullen de Overzeese Rijksdelen uit het Nederlandse quotum tot een in onderling overleg vast te stellen hoeveelheid in het kader van de nieuwe overeenkomst aankopen kunnen verrichten.

Op de lijsten der gegarandeerde hoeveelheden, die als bijlage A en bijlage B van artikel III in de overeenkomst zijn opgenomen, komen alle importerende en exporterende landen voor, die aan de huidige overeenkomst deelnemen.

De afzonderlijke gegarandeerde hoeveelheden alsmede het totaal hebben echter wijzigingen ondergaan. De gegarandeerde export van Australië en Frankrijk is verlaagd met respectievelijk

373.000 en 101.000 ton, die van de Verenigde Staten en Canada zijn verhoogd met respectievelijk 464.000 en 408.000 ton, ondanks de aanvankelijke houding der beide laatste landen om niet met verhoogde hoeveelheden in te schrijven.

Vijf importerende landen hebben hun hoeveelheid verlaagd met totaal 728.000 ton. Door deze mutaties kon gedeeltelijk tegemoet gekomen worden aan het sterke verlangen van vele importerende landen naar grotere gegarandeerde importen en wel tot een getal van 1.126.000 ton.

Vermeld mag worden, dat niettemin nog aanvragen tot verhoging van ongeveer 1.000.000 ton van de zijde der importerende landen, waaraan niet voldaan kon worden, resteerden.

Op te merken valt voorts, dat de gegarandeerde hoeveelheid van het Verenigd Koninkrijk wel op de lijst voorkomt, hoewel dit land niet heeft ondertekend. Ook kunnen andere landen, die wel ondertekend hebben, nog van deelneming afzien.

Voor het in werking treden van het betreffende deel der overeenkomst op 1 Augustus, zullen derhalve correcties in de lijsten der gegarandeerde hoeveelheden aangebracht moeten worden. Daarbij wordt het totaal der gegarandeerde exporten vermindert tot het weer gelijk is aan het totaal van de gegarandeerde importen der deelnemende landen. Tenzij een andere regeling wordt goedgekeurd, worden de afzonderlijke gegarandeerde exporten naar evenredigheid vermindert. De gegarandeerde hoeveelheid van Nederland behoeft niet in deze wijzigingen betrokken te worden.

Wat de verdere wijzigingen in de overeenkomst betreft, moge de aandacht gevestigd worden op het volgende.

De hierboven genoemde prijzen zijn basis minimum- en maximumprijzen. De prijsgrenzen voor andere tarwesoorten op andere verladingspunten worden hiervan volgens bepaalde formules afgeleid.

De formule voor de vaststelling van maximumprijzen voor Australische en Franse tarwe is gebleken niet geheel billijk te zijn en deze is thans zodanig gewijzigd, dat deze prijzen een zeer klein bedrag hoger zullen komen te liggen. (Artikel VI, 2c en d.)

Zoals reeds vermeld heeft zich onder de huidige overeenkomst een ernstig geschil over de uitlegging der overeenkomst voorgedaan over het aan de importerende landen in rekening brengen van een bedrag voor opslagkosten boven de maximumprijs. De voor de importerende landen onbevredigende gang van zaken is voor hen aanleiding geweest om bij de hernieuwing der overeenkomst aan te dringen op het opnemen van een arbitrage-procedure ingeval van meningsverschillen tussen de exporterende en importerende landen. De exporterende landen hebben zich hier echter sterk tegen verzet, maar hebben zich tenslotte kunnen verenigen met een nieuwe tekst van het artikel XIX, waarin bepaald is, dat een minderheid in de Raad kan eisen, dat het advies van een op bepaalde wijze gevormde, en buiten de Raad staande, commissie wordt ingewonnen, alvorens de Raad een beslissing neemt over het meningsverschil.

Het leden-aantal voor invoerende landen van het Uitvoerend Comité is van niet meer dan zeven, op niet meer dan acht gebracht, omdat er thans een groter aantal invoerende landen dan in 1949 deel zal nemen (Artikel XIV, 1).

Volgens de nieuwe tekst van artikel XI, 2 kan de Raad onderlinge overdracht voor een of meer oogstjaren toestaan.

De belangrijkste wijziging in de tekst van artikel V is, dat importerende landen geen rechten op levering van tarwe tegen de maximumprijs kunnen laten gelden, indien zij niet een door het betreffende exporterende land geeiste verklaring, dat de bedoelde tarwe bestemd is voor eigen consumptie of normale export, willen afleggen.

Voorwaarde voor het in werking treden van de overeenkomst op 1 Augustus 1953 is, dat zoveel landen vóór 16 Juli een acte van aanvaarding neergelegd hebben, dan wel te kennen hebben gegeven dat zij zulks voor 1 Augustus zullen doen, gevolgd door de uitvoering van dit voornemen vóór 1 Augustus, dat 50 % van het totaal der gegarandeerde verkopen en 50 % van het totaal der gegarandeerde aankopen gedekt zijn. Deze percentages stonden oorspronkelijk op tachtig en zeventig, in verband

met de afwijzende houding van het Verenigd Koninkrijk werden zij verlaagd. Het niet deelnemen van het Verenigd Koninkrijk zou anders oorzaak worden van het niet in werking komen der overeenkomst.

Tenslotte moge vermeld worden, dat de overeenkomst vóór het einde van de gestelde termijn, dus vóór 28 April, ondertekend was door alle landen, die aan de oude overeenkomst deelnamen met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk.

Latere toetredingen zijn mogelijk, mits ook andere landen bereid zijn hun gegarandeerde hoeveelheden zodanig te wijzigen, dat het totaal der gegarandeerde exporten en het totaal der gegarandeerde importen aan elkaar gelijk blijven.

*De Minister van Landbouw, Visserij
en Voedselvoorziening a.i.,*

C. STAF.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

J. W. BEYEN.

De Minister zonder Portefeuille,

J. LUNS.

De Minister van Economische Zaken,

J. ZIJLSTRA.

De Minister van Financiën,

VAN DE KIEFT.

De Minister van Overzeese Rijksdelen,

W. J. A. KERNKAMP.